

PATVIRTINTA

Kupiškio mokyklos „Varpelis“ direktoriaus
2021 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-15

KUPIŠKIO MOKYKLA „VARPELIS“ PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kupiškio mokykla „Varpelis“ (toliau – Mokykla) pedagogų etikos kodeksas (toliau – kodeksas) – tai dokumentas, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes bei teisinius draudimus pedagogų sprendimams bei veiklai.

2. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561 patvirtintu Pedagogų etikos kodeksu.

3. Kodekso paskirtis – padėti įstaigos pedagogams ir bendruomenei suprasti etinio elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėti jas spręsti.

4. Kodeksas papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, Mokyklos darbo tvarkos taisyklėse ir kitose teisės aktuose.

II SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Mokyklos bendruomenė, patvirtindama šį kodeksą, iškelė šiuos tikslus bei uždavinius:

5.1. nubrėžti tolerancijos ribas Mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagogų bendravimo su darbuotojais, vaikais, tėvais (globėjais, rūpintojais) etikos principus ir normas;

5.2. padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę, siekti viešumo ir skaidrumo tarpusavio santykiuose;

5.3. formuoti suvokimą, jog etika būtina kiekvienoje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą įstaigos veikla;

5.4. padėti vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus;

5.5. apsaugoti Mokyklos bendruomenės narius nuo konfliktinių situacijų ir neetiško elgesio.

6. Bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Mokyklos siekius, garbingai jam atstovauti, etišškai elgtis tiek įstaigoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

III SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSE NAUDOJAMOS SĄVOKOS

7. Pedagogų etikos kodekse naudojamos sąvokos:

Pedagogai – vadovai (direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui), švietimo pagalbos specialistai, neformaliojo ugdymo mokytojas, priešmokyklinio ugdymo mokytojai, ikimokyklinio ugdymo mokytojai, auklėtojai (lavinamųjų klasių).

Pedagogų etika – dora, pareiagingumu, atsakingumu, kūrybiškumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio

bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymo, ignoravimo ar pažeidimu, kuris blogina bendrovės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

IV SKYRIUS ETIKOS PRINCIPAI

8. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

8.1. pagarbos;

8.2. teisingumo;

8.3. žmogaus teisių pripažinimo;

8.4. atsakomybės;

8.5. sąžiningumo;

8.6. atidos ir solidarumo.

9. Pagarbos principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

10. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta vaikų ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno vaiko socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno vaiko pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius.

11. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia vaiko teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

12. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

13. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis.

14. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs vaiko (vaikų) emocinę būseną.

15. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už Kodekso reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama lopšelio-darželio savivaldos institucijų ir įstaigos vadovo sudarytos etikos komisijos nuomonė.

V. SKYRIUS ETIKOS NORMOS

16. Pedagogų įsipareigojimai:

16.1. objektyviai vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems;

16.2. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlieka pareigybės aprašyme numatytas funkcijas;

16.3. siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis;

16.4. puoselėja pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su lopšelio-darželio savivaldos institucijomis;

16.5. gerbia ir aktyviai prisideda puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

17. Bendrosios etikos nuostatos, suvokimas, kad pažeidžiamos etikos normos:

17.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

17.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems pedagogams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

17.3. pedagogo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

17.4. konfidencialios informacijos apie kolegas paviešinimas ir aptarimas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);

17.5. kiekvienas pedagogas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai supastas tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

18. Bendravimo tarp pedagogų nuostatos:

18.1. tarpusavio santykiai remiasi pagarba, tolerancija, kitos nuomonės gerbimu, mandagumu;

18.2. bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiami pagalbos teikimu vienas kitam;

18.3. santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių pedagogo etikos principų.

19. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

20. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

21. Niekas negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį darbuotojo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais.

22. Negali būti diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Santykiai tarp pedagogų grindžiami lygiateisiškumo principu.

23. Skirtingi pedagogų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus.

24. Bendravimo su vaikais nuostatos:

24.1. remiasi abipuse pagarba;

24.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius vaikų bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendrauti ir padėti kitiems;

24.3. vertindamas vaikų elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti motyvaciją;

24.4. siekia teisingumo ir objektyvumo, vertindamas vaikų pasiekimus;

24.5. elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenis perduoti vaiko jam asmeniškai patiktą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

- 24.6. nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi.
25. Bendravimo su tėvais (globėjais, rūpintojais) nuostatos:
- 25.1. konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų / mokinių auklėjimo problemas;
- 25.2. saugo vaikų / mokinių patikėtą informaciją apie savo tėvus arba globėjus, o tėvų arba globėjų – apie vaikus / mokinius.
- 25.3. užtikrina, kad santykiai su tėvais (globėjais, rūpintojais) nedarytų įtakos vaikų/ mokinių asmens bei pasiekimų vertinimui;
- 25.4. vadovaujasi pagarba, tolerancija, bendradarbiavimu sprendžiant ugdymo klausimus;
- 25.5. teikia objektyvią informaciją apie vaiko / mokinio pažangą, ugdymosi rezultatus, elgesį.
26. Pedagogų akademinė ir žodžio laisvė:
- 26.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;
- 26.2. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;
- 26.3. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams įstaigos reikalavimams.

VI. SKYRIUS

PEDAGOGO ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR PRIEŽIŪRA

27. Pedagogų etikos kodeksas priimtas Mokyklos Metodinės tarybos posėdyje atviru balsavimu ir tvirtinamas direktoriaus įsakymu.
28. Pedagogų etikos kodekso priežiūrą vykdo Etikos komisija, kurią sudaro 3 nariai, išrinkti Metodinės tarybos posėdyje atviru balsavimu 3 metams. Kandidatus siūlyti gali visi pedagogai. Išrenkami daugiausia balsų gavę pedagogai.
29. Etikos komisijos pagrindinės funkcijos yra etikos kodekso vykdymo priežiūra, pedagogų ginčų, nesutarimų nagrinėjimas bei moralinio poveikio priemonių taikymas.
30. Į Etikos komisiją gali kreiptis bet kuris bendruomenės narys. Jo prašymas išnagrinėjamas per 2 mėnesius Etikos komisijos posėdžiuose, kuriuos kviečia šios komisijos pirmininkas. Komisijos pirmininką renka komisijos nariai atviru balsavimu. Etikos komisija gali taikyti moralinio poveikio priemones.

VII. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Pedagogų etikos kodeksas projektas svarstomas viešai, siekiant, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.
32. Patvirtintas kodeksas skelbiamas Mokyklos internetinėje svetainėje.
33. Pedagogai įsipareigoja gerbti kodekso nuostatas ir rūpintis jo veiksmingumu.
34. Pedagogai privalo vadovautis šiuo kodeksu. Laikytis jo reikalavimų yra kiekvieno pedagogo pareiga ir garbės reikalas.
35. Šio kodekso vykdymo priežiūrą atlieka Mokyklos Etikos komisija.
36. Kodeksas, priimtas kaip Mokyklos pedagogų bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.
37. Už pedagogų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės.